Poštnina plačana v gotovini

Cena Din 1·-

Slovenski dom

Štev. 44 V Ljubljana, sobota 22. februarja 1941 Leto VI.

Angleška vojska iz Libije pripravljena za prehod v Grčijo

Po turških vesteh čaka 200.000 Wavellovih vojakov, da jih pošljejo v Grčijo, če bi bilo potrebno. Napovedi o važnih dogodkih spričo angleških posvetovanj v Kairu

Ankara, 22. febr. o. United Press: Turški radio je snoči sporočil, **da ima angleško vrhovno poveljstvo pripravljene močne vojaške oddelke v Severni Afriki, da jih takoj odpošlje v Grčijo, če bi to bilo potrebno. Število te vojske cenijo na 200.000. Namen te pripravljenosti je morda v angleškem načrtu, da bi se ustvarilo bojišče na Balkanu, ali pa hočejo Angleži preprečiti, da bi Nemčija čez Bolgarijo preplavila Grčijo, ali jo drugače prisilila k premirju z Italijo.** Dejstvo, da so Angleži ustavili prodiranje južno od Bengazija, priča, da čaka Wavellova vojska za morebitne naloge na drugih področjih. Ni dvoma, da so v zvezi s tem tudi posvetovanja angleškega zunanjega ministra Edena z vojaškimi poveljniki in političnimi strokovnjaki v Kairu.

Grčija za zdaj sicer odklanja prihod angleške vojske na svoje ozemlje in zahteva le letalsko pomoč, to pa zaradi tega, ker se boji, da ne bi navzočnost angleških čet v Grčiji dala Nemcem povoda za nastop. Angleška vlada pa Grčiji ponuja vso pomoč takoj in podpira ponudbo z razlogom, da bi ob samem nemškem napadu bilo pošiljanje obsežne pomoči malo pozno.

Atene, 22. februarja. Atenska agencija najodločneje zanika vse govorice in poročila neke tuje radijske postaje, da so se britanske čete izkrcale na Lemnosu in pretvorile otok v odprto angleško letalsko oporišče. Istočasno najodločneje zanikajo vest, ki poteka iz istega vira, da so čete generala Wavela na poti v Grčijo.

Kairo, 22. febr. Reuter: Zunanji minister Eden se je danes ves dan razgovarjal z vojaškimi strokovnjaki. Imel je tudi sestanek z generalom Catrouxom, poveljnikom generala de Gaullea na Bližnjem Vzhodu.

V zvezi z obiskom zunanjega ministra Edena in načelnika imperialnega generalnega štaba generala Dilla v Egiptu poudarjajo v londonskih uradnih krogih, da je ta obisk čisto naraven, ker je nastopil trenutek, ko je treba v celoti prerešetati vojaški in politični položaj v Afriki in na Srednjem Vzhodu. Upoštevajoč ta dejstva je britanski vojni kabinet poslal tja svojega člana. Boljše izbere ne bi mogli narediti, kakor so izbrali Edena, ki je kot minister za dominione in pozneje kot britanski vojni minister že dvakrat doslej obiskal Egipt.

V zvezi s tem obiskom napovedujejo v londonskih krogih važne diplomatske ter tudi vojaške dogodke.

Madžarski pozdravi našemu zunanjemu ministru

Dr. Cincar-Marković bo v potrdilo novega prijateljstva obiskal Budimpešto 26. februarja

Budimpešta, 22. febr. m. Prihod jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Aleksandra Cincar-Markoviča v Budimpešto je zdaj določen za 26. februar. Tja se bo naš zunanji minister pripeljal v spremstvu višjih uradnikov zunanjega ministrstva ter časnikarjev 26. februarja zjutraj. Isti dan ob 11 dopoldne se bo vpisal v knjigo namestnika Horthyja, nato bo pa obiskal grob Neznanega vojaka in grob bivšega madžarskega zunanjega ministra grofa Csakyja. Potem bo dr. Aleksander Cincar-Marković obiskal sedanjega zunanjega ministra Bardossyja ter predsednika vlade grofa Telekyja. V sredo popoldne bo minister Marković naredil še več drugih obiskov, ob petih popoldne se bo udeležil čajanke, ki jo bosta njemu na čast priredila predsednika poslanske zbornice in senata. V sredo zvečer bo priredil regent Horthy na čast jugoslovanskemu zunanjemu ministru večerjo, **ki bo prva večerja, ki jo je kdaj madžarski regent priredil kakemu tujemu zunanjemu ministru.** V četrtek dopoldne bo minister Marković imel konferenco z madžarskim zunanjim ministrom Bardossyjem, nato bo pa slovesna izmenjava odobritvenih listin za jugoslovansko-madžarski sporazum o večnem prijateljstvu. V četrtek popoldne bo priredil kosilo jugoslovanski poslanik v Budimpešti Svetozar Rašić, popoldne bo priredilo jugoslovansko-madžarsko društvo čajanko, nakar bosta oba zunanja ministra sprejela madžarske in tuje časnikarje. Zvečer istega dne bo minister dr. Marković na večerji v »Park-klubu«, ki mu jo bo priredil madžarski zunanji minister Bardossy.

Po določenem sporedu bo trajal uradni obisk jugoslovanskega zunanjega ministra v Budimpešti dva dni. Toda dr. Marković bo ostal na Madžarskem še dva dni ter se bo udeležil tudi lova v notranjosti Madžarske.

Madžarska javnost z največjo pozornostjo pričakuje prihoda jugoslovanskega zunanjega ministra v Budimpešto. Z njegovim obiskom na Madžarskem se bavi tudi glasilo predsednika vlade »Magyar Orszag«, ki med drugim piše:

»Balkan, ki je bil prej ognjenik Evrope, je zdaj čedalje bolj področje miru. Z duhom miroljubnosti je prežeta bolgarsko-turška pogodba ter obisk madžarskega prosvetnega ministra dr. Homana v Sofiji. Isti duh preveva tudi bližnji obisk jugoslovanskega zunanjega ministra v madžarski prestolnici. Budimpešta pričakuje svojega visokega gosta z velikim veseljem in prijateljstvom. V tej vojni strasti ta prijateljski obisk spominja na otok miru ter bo prispeval še bolj k utrditvi dobrih odnošajev in prijateljskega sodelovanja med našima dvema državama in vse Evrope.«

List končuje z ugotovitvijo, da so Madžari ponosni, **da spadajo med tiste narode, ki dajejo zgled za mir in ki verujejo v vrednost miroljubnih odnošajev.**

Smisel prijateljstva med Jugoslavijo in Bolgarijo

»Pogodba o večnem prijateljstvu ni samo papir«, zagotavlja bolgarski tisk

Sofija, 22. febr. m. Skoraj vse bolgarsko časopisje še vedno razlaga odnošaje med Bolgarijo in Jugoslavijo. »Slovo« med drugim pravi:

»Za nas podpisana pogodba o večnem prijateljstvu z Jugoslavijo ni samo list belega papirja. Nedvomno lahko ta sporazum naleti na ovire, toda vse te težave bodo minile in tudi vsi morebitni nesporazumi. Bolgarija in Jugoslavija morata v imenu svojih življenjskih koristi biti daljnovidni, druga do druge popustljivi ter se morata izogibati malenkosti, da se odstranijo, kar je največ mogoče, vse ovire za ta sporazum ter da najdeta srečno srednjo pot med sporazumom in zdravim razumom.

119. dan vojne med Italijo in Grčijo

Hudi letalski spopadi nad albansko fronto

Nekje v Italiji, 22. febr. Stefani: Italijansko uradno poročilo 259 pravi:

Grško bojišče: Nobenih posebnih dogodkov. Naše letalstvo je živahno bombardiralo z bombami velikega in majhnega kalibra čete, konvoje in sovražnikove obrambne naprave. Naši lovci so ponovno podali dokaz za svojo hrabrost in so zbili 12 sovražnikovih letal v spopadu s številčno močnejšimi oddelki Cloucesterjev. Eno naše letalo je bilo zbito, drugi dve pa sta se vrnili s posadko, med katero je bilo nekaj mrtvih in ranjenih.

Atene, 22. febr. o. Atenska agencija: Uradno poročajo, da so bili včerajšnji boji na albanskem bojišču lokalnega značaja. Na osrednjem bojišču je bil hud boj za neko višino, katero so italijanske čete z vso trdovratnostjo branile. Pri tem boju je padlo 20 italijanskih častnikov. Po hudem in krvavem boju s pomočjo topniškega ognja je uspelo grškim četam zavzeti italijanske postojanke.

V četrtek so angleška in grška letala sestrelila 12 italijanskih letal. 15 italijanskih lovskih letal se je spustilo v boj z angleškimi letali pred Beratom, katerega so pozneje angleška letala bombardirala. V tem boju so sestrelili 4 italijanska letala, ostala so se umaknila in pustila Angležem prost prihod na Berat, katerega so močno bombardirali. V bližini Tepelenija so angleška lovska letala sestrelila 3 italijanska letala. V jutranjih urah se je spet bila bitka med angleškimi in italijanskimi letali, ki je trajala nad eno uro. V tej bitki so sestrelili 5 italijanskih letal, za 2 pa mislijo, da sta tako poškodovani, da nista mogli leteti v svoje odhodno oporišče.

Obiski in posveti madžarskega prosvetnega ministra v Belgradu

Belgrad, 22. febr. m. Snoči je prispel iz Sofije v Belgrad madžarski prosvetni minister dr. Homan. V naši prestolnici bo ostal danes in jutri kot gost našega prosvetnega ministra dr. Kreka.

Dr. Homan se bo danes najprej vpisal v dvorsko knjigo, nato bo sprejet pri kr. namestnikih dr. Stankoviču in dr. Peroviču. Potem bo naredil prvi uradni obisk pri našem prosvetnem ministru dr. M. Kreku v prosvetnem ministrstvu. Izmenjala bosta misli o vseh vprašanjih, ki se nanašajo na pripravo kulturnega sporazuma med Jugoslavijo in Madžarsko. Minister dr. Homan bo nato sprejet tudi pri predsedniku vlade Cvetkoviču, pri zunanjem ministru dr. Cincar-Marković in slednjič **še pri Nj. kr. vis. knezu-namestniku Pavlu.**

Somalsko bojišče - središče vojnih dogodkov v Afriki

Nekje v Italiji, 22. febr. o. Stefani poroča: 259. italijansko uradno vojno poročilo pravi:

Severna Afrika: Običajno ogledniško delovanje naših hitrih kolon. V Kufri so naša letala zmetala bombe majhnega kalibra na sovražnikove naprave in povzročila očitne požare. V noči na 20 t. m. so nemška letala izvedla napad na Benghazi, na letališče in na sovražnikove topniške postojanke. V Egejskem morju so naša letala bombardirala vojaške objekte v nekem grškem oporišču.

Vzhodna Afrika: Ob spodnji Džubi so se nadaljevale borbe onstran reke. Na drugih odsekih ni bilo nič posebnega. Sovražnik je izvedel letalske polete in napade na nekaj krajev v Eritreji ter na Džubo in Javello Bilo je nekaj žrtev in nekaj gmotne škode. Protiletalsko topništvo je zbilo dve sovražnikovi letali. V prvih urah zjutraj 21. t. m so sovražnikova letala letela nad Katanijo inzmetala nekaj bomb, ki so ranile 6 oseb in povzročile nepomembne škodo.

London, 22. febr. o. Reuter: Uradno poročajo: Včeraj so angleške čete prekoračile reko Džubo v Italijanski Somaliji. Angleške čete dobro napredujejo proti Mogadiscu, glavni luki v Somaliji. Pri tem napredovanju z uspehom pomaga angleško letalstvo, ki neprestano bombardira zbirališča sovražnih čet.

Po poročilu iz Kismaja so oddelki afriških strelcev včeraj zasedli otočje Dei Serpenti, ki obvladuje ustje reke Džube in ki je bilo močno utrjeno.

V južni Abesiniji je angleško letalstvo močno bombardiralo Desije. Angleške čete pa so se polastile ceste pri Engabari, ki veže Gondar z Addis Abebo.

Angleško letalstvo je močno bombardiralo Massauo, kjer so povzročili v petrolejskem skladišču velike požare in pa veliko razdejanje na drugih vojaških objektih. V Cirenaiko pa prihajajo nova ojačenja.

London, 22. febr. o. V četrtek ponoči so angleška letala bombardirala letališča na Siciliji, in sicer ona mesta, kjer pristajajo nemška letala. Zmetali so veliko visoko eksplozivnih in zažigalnih bomb. Povzročeni ogenj je bil tako velik, da ga je bilo videti 48 km daleč. Poročilo pravi, da so poškodovali več nemških letal. En »Messerschmitt« vrste 110, je bil sestreljen, ko je nameraval napasti angleško vojno ladjo.

Ali veste kaj je jutri? Pustna nedelja, ki vam bo gotovo ostala v spominu, če boste prišli ob pol 8 zvečer na družabni večer SK Planine v Delavsko zbornico! Torej, jutri zvečer vsi v Delavsko zbornico!

Bombe na južno Anglijo in na vdorne luke v Franciji ter Holandiji

Berlin, 22. februarja, DNB: Nemško vrhovno poveljstvo poroča snoči: Pri napadih na sovražnikove konvoje so naše letalske sile potopile tri trgovske ladje s skupno 11.500 tonami, in poškodovale 4 večje ladje. V letalskih spopadih nad Dovrom je sovražnik izgubil 2 Spitfireja. V noči med 20. in 21. t. m. so bili izvedeni uspešni bombni napadi na pristanišča in ladjedelnice ob Temzi in ob Bristolskem zalivu. Na zahodni obali je bilo minirano neko pristanišče. V Sredozemskem morju so nemška bojna letala izvedla napade na zbiranja čet pri Elbredi in na neko pristanišče v Libiji. Sovražnik je preteklo noč metal bombe na nek kraj v zasedenem področju. Škode ni bilo nobene.

London, 22. febr. o. Snočnji napad angleških letal je veljal zahodni in severozahodni Nemčiji ter vdornim mestom v zasedenem ozemlju. Posebno hud napad pa je bil na holandsko luko Imudien. Podrobnosti o napadu še niso znane.

Nemci pa so ponoči izvedli osredotočeni napad na neko mesto v južnozapadnem Wallesu. Napad je trajal tri in pol ure. Letala so metala visoko eksplozivne in zažigalne bombe. Povzročena je bila večja škoda na stavbah in tudi več požarov, katere so do jutranjih ur pogasili. Smrtnih žrtev je precej. Napad na London ni bil hud in tudi ne dolg. Povzročena škoda ni velika in tudi smrtnih žrtev ni mnogo.

Nemška uprava na Poljskem smatra za svojo nalogo omogočiti svoboden razmah verskega življenja manjšin, je izjavil nemški guverner v Varšavi pravoslavnemu škofu na Poljskem Dioniziju, ki se mu je pred kratkim prišel poklonit, piše DNB.

Predsednik angleške vlade Churchill je včeraj v spremstvu visokih častnikov obiskoval obrambne naprave ob angleški obali, poroča Reuter.

Vesti 22. februarja

Bodoči nemški vojni načrt proti Angliji, kakor ga je zamislil Hitler, je čisto odrezati Anglijo od sveta ter ji onemogočiti preskrbo. To bodo izvedli Nemci z mrežo podmornic ter s še silovitejšimi letalskimi napadi. Hkratu bo prišlo do odločilnih nastopov na Bližnjem Vzhodu, da se zaposli nemška vojska. Nemčija zdaj ne mara ponoviti napake Ludendorffa v svetovni vojni, ki je pustil, da so se nemška vojska in nemške zaloge izčrpale v čakanju. To je glavna misel uvodnika v uradnem glasilu narodnosocialistične stranke »Dienst aus Deutschland«. Uvodnik je vzbudil presenečenje, ker dozdaj ni bil običaj, da bi se taki načrti obravnali tako odkrito v uradnih glasilih.

Že v prihodnjih desetih dneh je treba pričakovati izredno pomembnih svetovnih dogodkov in nemških vojaških nastopov, se glasi spet ena napoved bodočnosti. Izrekel jo je predsednik ameriškega zunanjepolitičnega odbora, senator George.

V Cordobi je umrl 78 letni bikoborec Rafael Guerra, eden najboljših prijateljev bivšega španskega kralja Alfonza XIII., ki je imel vsako uro prost dostop na dvor. Pokojni Guerra je imel na kralja večji vpliv kakor vsi njegovi ministri.

Angleži so že pred meseci zbrali ob sudanski meji čez 100.000 mož in veliko motoriziranega orožja, zaradi česar so se italijanske čete prve dni februarja umaknile od Kasale na ugodnejše postojanke. Šele 58 ur po tem strategičnem umiku so se prikazali angleški motorizirani oddelki, katerih poskuse pa so Italijani preprečili in jim prizadejali velike izgube. Stalni neuspehi Angležev na sudanskem bojišču so povzročili, da je sovražnik postal opreznejši in je skušal z zvijačo obkoliti lahko desno krilo, a so Italijani na vsak angleški napad odgovorili s protinapadom. Nasprotnik je pogosto moral zapustiti bojišče. Pri Kerenu vse velike angleške sile ne morejo doseči cilja zaradi velike hrabrosti Italijanov, čeprav trdovratno streme za tem... Tak pregled dogodkov o angleški ofenzivi iz Sudana daje agencija Stefani.

Pri vseh glavnih romunskih gospodarskih ter industrijskih podjetjih bo nemški kapital, zlasti glavna industrijska družba »Hermann Goering« udeležena s 50%. V upravne odbore bodo prišli tudi zastopniki nemške manjšine. Ta sporazum, o katerem poroča newyorški radio, velja tudi za romunsko letalsko industrijo.

Tri italijanske bombnike je pri Agirokastru napadlo 20 nasprotnih lovcev. Strojničarja v prvem bombniku je zadela krogla, pa ni zapustil svojega mesta, temveč je še potem zadel sovražno letalo v motor, da je treščilo na tla. Vsi trije bombniki so se srečno vrnili domov — poroča »Popolo di Roma«.

Eden glavnih razlogov, zaradi katerih so se bogataške države — Francija, Anglija in Amerika — odločile za vojno, je bojazen pred velikimi socialnimi pridobitvami Nemčije in Italije, sodi milanski »Corriera della Sera«.

Trgovska pogodba med Sovjeti in Japonsko je bila po poročilu francoskega radia iz Saygona, že podpisana v Moskvi. Nov sporazum med dvema imperializmoma, o katerih je rdeča propaganda trdila, da sta si do dna nasprotna...

Švica bo v kratkem slavila 650-letnico obstanka, ki bo hkratu jubilej pametnih življenjskih sporazumov med različnimi narodi, kakor n. pr. žive na švicarskem ozemlju.

Namestnik ameriškega zun. ministra Welles, je včeraj izjavil, da je grška vlada spet prosila Ameriko za vojni material, katerega ji bodo Združene države tudi dale, poroča DNB.

V osrednji odbor ruske boljševiške stranke je bil imenovan namesto vrženega Litvinova sedanji sovjetski poslanik v Londonu, Majski ki bo vseeno ostal na svojem službenem mestu, kar znova potrjuje, da boljševizem in sovjetska zunanja politika nista eno in isto, kakor včasih dopoveduje »Jutro«.

Podpredsednik Združenih držav Wallace bo v kratkem odpotoval na daljši obisk po državah Srednje in Južne Amerike. Namen tega obiska je, povezati Srednjo in Južno Ameriko z Združenimi državami v obrambi istih dobrin: svobode, demokracije in miru, poroča United Press iz Washingtona.

Angleški propagandni minister Duff Cooper je imel v vseučiliškem mestu Oxfordu govor, v katerem je dejal: »Nobena stvar, naj si jo izmisli zlodej ali človek, ne bo taka, da bi je mi ne mogli vzdržati.«

Nemško poveljstvo v Franciji je poslalo v pogorelo špansko mesto Santander popolno vojaško bolnišnico z osebjem, skupino tehniških čet ter velik motorizirani oddelek, ki bo pomagal tudi pri obnovitvi drugih krajev, katere je zadel zadnji strašni vihar. Angleška vlada pa je dva velika parnika pšenice, ki sta plula v Anglijo, obrnila ter ju poslala v Santander, poroča španska agencija EFE in izraža obema državama tudi špansko zahvalo.

Avstraliji je dosti na ohranitvi miru v Tihem morju. Ne bo nikogar napadla, temveč se boče samo braniti, zakaj zdaj, ko je japonska zaveznica avstralskih nasprotnikov, je nevarnost na Tihem morju večja kakor je bila leta 1914., ko so bili Japonci na strani Anglije.

Izjave bolgarskih poslancev o prehodu nemških čet čez Donavo in o tem, da so postavljeni pontonski mostovi pri Ruščuku in drugod, niso točne. O vseh teh stvareh ni bilo na uradnih mestih mogoče dobiti nobenega potrdila, poroča agencija Avala.

Mesto vojnih poročevalcev je povsod, kjer so boji: v letalih, v tankih, v podmornicah, v udarnih četah. Zaradi tega so izgube med njimi dosti večje, kakor povprečno v nemški vojski. Zato so vojna poročila, ki jih prinaša tisk, pisana s krvjo vojnih poročevalcev, »najmlajšega orožja nemške vojne sile«, je govoril vodja nemškega tiska dr. Dietrich na zborovanju vojnih poročevalcev.

Zadnji dan zasedanja banskega sveta

Ljubljana, 22. februarja.

K razpravi o poročilu oddelka za socialno politiko se je oglasilo 22 govornikov. Dr. Ravnihar iz Ljubljane se je zavzel za skrbstvo duševno zaostalih otrok, Peter Rozman pa je govoril o zaščiti delavstva in predlagal, da bi dobili brezposelni delavci za vsakega svojega otroka po 20 dinarjev tedensko. Jesih iz Laškega se je zahvalil banovini za milijonsko podporo Bratovski skladnici, s čimer je bil olajšan položaj starih rudarskih upokojencev. Prav tako se je zavzel za veliko podporo v korist starih kovinarskih upokojencev g. Arnež iz Jesenic. Tovšak iz Slovenjgradca je predlagal obvezno starostno zavarovanje za kmeta. Novak iz Kamnika pritrjuje nameri oblasti, da se obvezno obdela vsa plodna zemlja, toda zraven prosi za podelitev podpor za nakup umetnih gnojil. Pri zaposlitvah naj se upoštevajo najprej družinski očetje. G. Bitnar iz Črnomlja je želel obsežnejšo zdravstveno službo v Beli Krajini, kjer se pogostokrat pojavljajo razne epidemije. Zavzema se za graditev izolirnice. Majeršič iz Tržiča je za zaščito vajencev, zlasti za prepoved zaposlitve vajencev v nedeljah in praznikih. Prelog iz Ptuga prosi za razširitev ptujske bolnišnice in za večje podpore ptujskemu protijetičnemu dispanzerjáu. Sadravec iz Ormoža je za prisilno delavsko organizacijo, da bi se na ta način preprečila vsa trenja med delavskimi organizacijami. G. Klekl se zavzema za to, da ne bi dovolili odhoda na sezonsko delo v tujino tistim Prekmurcem, ki tega niso potrebni. Dalje se je zavzemal za ureditev raznih agrarnih vprašanj v Slovenski Krajini. Ostali govorniki so govorili o potrebah svojih okrajev, zlasti za socialno preskrbo revnih kmečkih ljudi.

Poročilo oddelka za trg., obrt in industrijo

To poročilo je podal načelnik dr. Trstenjak. Naše gospodarstvo je v težavah zaradi prehoda iz svobodnega v uravnavano gospodarstvo. Težki časi so red v industriji mnogokje prevrgli. Najhujše zlo je v tem, da se naša industrija pravočasno ni oskrbela z večjimi zalogami surovin. Kontrola cen je imela lani precej dela. Zaradi tega se je poslovanje trgovinskega oddelka povečalo za tretjino. Omejitev policijske ure v gostinskih obratih je bila potrebna zaradi omejitve pijančevanja in zaradi znižanja režije v gostinskih obratih. Obrt se ni mnogo razvila, pač pa mnogo bolj trgovina. Za pospeševanje obrti je dala banovina lani pol milijona. Banovina je priredila več obrtnostrokovnih tečajev, katerih se je udeležilo 599 mojstrov in pomočnikov. Razne obrtniške zadruge so dobile 200.000 dinarjev podpore za nakup strojev. Obrtnih nadaljevalnih šol je bilo lani 89 z 8223 učenci. Stroški za vzdrževanje teh šol so znašali nekaj več kakor dva milijona in je k temu banovina prispevala 460.000 dinarjev. Banovina skrbi tudi za tehnično srednjo šolo in za tekstilno šolo v Kranju, kateri gradi novo poslopje, ki bo veljalo 7,5 milijona dinarjev. Tujski promet kaže sicer dvig pri domačih letoviščarjih, močan padec pa pri tujcih. Poročilo dalje pravi, da imajo turistične občine pri nas skupno 310 milijonov dinarjev dolga in zato bodo potrebna večja sredstva za ureditev turističnih krajev. V teku so priprave za novo zasedanje tujsko-prometnega sveta, kajti sedanjemu je poslovna doba že potekla. Banovina je skupaj z državo podpirala tujskopromelne zveze.

V razpravi so se govorniki zavzemali za manjšo obrestno mero za posojila pri Obrtni banki. Padel je tudi predlog, da se izda posebna uredba o obveznih delavskih razsodiščih, da se preprečijo stavke, obenem pa poostri nadzorstvo nad podjetji, kajti mnoga se nočejo ozirati na določila uredbe o minimalnih mezdah.

Proračun dohodkov

Osnutek predloženega proračuna ima to značilnost, da po odredbi finančnega ministra obsega proračunsko dobo le 9 mesecev, to je čas od 1. aprila do 31. decembra 1941. Proračun dohodkov je prilagoden proračunu izdatkov ter znaša 125,070.660 dinarjev.

Proračun celega tekočega leta 1940/41 znaša 141,540.450 din, preračunan na devet mesecev pa 106,155.338 din. Če ta znesek primerjamo z zneskom novega proračuna, vidimo, da je novi proračun višji za 18,915.330 din. Ker spadajo meseci januar, februar in marec še v zimski čas, ki za javna dela ni prikladen, se ustrezni krediti niso mogli skrčiti na devet dvanajstin, ker bi sicer nastala velika škoda.

Na temelju uredbe o izredni dokladi državnih uslužbencev in upokojencev se od 1. septembra 1940 dalje tudi banovinskim uslužbencem izplačuje izredna draginjska doklada. Čeprav zelo skromna, zahteva vendar zvišanje proračuna za okroglo tri milijone dinarjev. Izredne razmere pa narekujejo čim višji proračunski rezervni kredit, ki ima v prvi vrsti namen podpreti bolnišnice in druge socialne zavode.

To so glavni razlogi, ki jih je bilo treba pri sestavi proračuna upoštevati in kredite primerno zvišati. Razmere na vseh upravnih področjih bi nesporno zahtevale še višjih izdatkov. Toda potrebam so postavljene meje, ker se dohodki ne dajo poljubno zvišati.

Predloženi proračun ne uvaja nobenih novih davščin. Od že obstoječih je predvideno zvišanje banovinske trošarine na pivo, in sicer od 60 din na 100 din pri hektolitru in pa zvišanje banovinske takse od prenosa nepremičnin ter bo znašala od 3 do 5 odstotkov vrednosti. Zvišanje te takse ne bo prizadelo prenosov kmečkih nepremičnin. Kmetovalci bodo plačevali kot doslej le en odstotek od vrednosti nepremičnin. Zvišanje te takse bo predvidoma donašalo banovinski blagajni okrog pet milijonov dinarjev na leto.

Piva so v letu 1940. v dravski banovini konzumirali okrog 93.000 hl. Pri enakem konzumu bi zvišanje trošarine na 1 din pri litru dalo 3,720.000 dinarjev več dohodkov na leto. Verjetneje je, da bo poraba piva v letu 1941. še porasla nasproti porabi v letu 1940., ker se je vino zelo podražilo.

Če primerjamo posamezne postavke dohodkov v predlogu novega proračuna s postavkami v proračunu za leto 1940/41 — ta primerjava je otežkočena, ker so postavke novega proračuna zmanjšane za eno četrtino glede na devetmesečno proračunsko dobo — vidimo, da bodo dale doklade k državnim neposrednim davkom precej več dohodkov, v devetih mesecih okrog 9,000.000 din, čeprav se odstotek doklad ne bo zvišal. Ta večji dohodek na dokladah bo v izdatni meri kril razliko v zvišanju izdatkov.

Izdatno večji dohodek izkazuje tudi trošarina na alkoholne tekočine, kar je pripisati večjemu konzumu piva. Dočim je bil v starem proračunu predviden iz tega vira celoletni dohodek 4,000.000 din, izkazuje novi proračun za 9 mesecev 7,875.000 din dohodka. Od tega zneska odpade 6,750.000 din na pivo, 1,125.000 din pa na špirit, rum in likerje.

Višji dohodek po dala 2% taksa od prenosa nepremičnin, in sicer v 9 mesecih 12,000.000 din nasproti 11,100.000 din v celoletnem starem proračunu. Neznatno zvišanje dohodka se pričakuje tudi pri 50% dokladi k dopolnilni prenosni taksi.

Na drugi strani pa previdnost narekuje znižanje dohodka iz trošarin na bencin, na pnevmatiko in na jedilno olje, pri čemer se je upošteval doseženi uspeh v tekočem proračunskem letu.

Druge postavke, ki imajo značaj fiskalne obremenitve, so ostale neizpremenjene.

Primerjava ljubljanskih in zagrebških tržnih cen

Ljubljana, 22. febr.

Kdor bi danes zviška gledal na trg, bi videl pod seboj same dežnike, ki so se urno gibali po širokem prostoru. Snežni metež je prisilil vse prodajalce, da so razpeli široke bele dežnike, da se blago ni preveč zmočilo. Ob vrstah so pa hodile gospodinje in je bil ves trg poln.

Zadnje dneve je sneg skopnel in se je motovilec dobro razrasel. To se je poznalo na trgu, kjer so imele prodajalke te zelenjave na pretek. Merica motovilca je veljala od 1.50 do 2 din. Kilogram špinače so prodajale branjevke po 12 din, karfijolo po 7 din, dalmatinsko solato po 12 din.

Zanimiva je primerjava cen na ljubljanskem in zagrebškem trgu ter jo zato priobčujemo.

Kilogram govejega mesa prve vrste velja v Zagrebu brez privage: prednji del 18—10 din, zadnji del pa 19—22 din. S privago pa velja kilogram govejega mesa: prednji del 17 din, zadnji del pa 16—18 din. V Ljubljani velja kilogram prvovrstne govedine s privago 16—18 lin. Drugovrstna govedina je v Zagrebu prednji del s privago po 14 din kg, zadnji del s privago pa 14—16 din. Brez privage velja prednji del drugovrstne govedine 14—16 din, zadnji del je pa dražji in velja 16—18 din. V Ljubljani je goveje meso druge vrste s privago 13—15 din kg. Pri telečjem mesu pa v Zagrebu ločijo prednji del s privago, ki je po 17 din in brez privage 18—20 din. Zadnji del s privago je 17—18 din, brez privage pa od 18—22 din. V Ljubljani pa velja prvovrstno telečje meso s privago kg 18—20 din, drugovrstno s privago pa po 16 din. Goveja jetra so v Zagrebu po 10 din, v Ljubljani so dražja in veljajo 14 din kilogram. Telečja jetra so v Zagrebu po 20 din, v Ljubljani pa po 24 din kg. Goveja pljuča so v Zagrebu po 6 din, v Ljubljani jih prodajajo po isti ceni. Telečja pljuča so v Zagrebu po 12 din, v Ljubljani pa jih kupujejo gospodinje po 18 din kg. Loj je v Zagrebu od 18 do 20 din, v Ljubljani pa ima cena loja zelo široko razpetino, ker je od 14—24 din. Kg telečjih možganov velja v Zagrebu 24—28 din, v Ljubljani pa so komad po 8 din. Slanina je v Zagrebu cenejša in velja 23—25 kg, v Ljubljani pa velja slanina s kožo 25 din, brez kože pa 26 din kg. Salo je v Zagrebu od 26—28 din, v Ljubljani pa po 28 din.

Zanimiv je pogled na ceno kruha, ki velja v Zagrebu 1 kg 4.50 din, v Ljubljani pa je po 5 din. Hrvatski krompir je v Zagrebu po 2 din, slovenski pa po 2.50 din. V Ljubljani je na trgu krompir pri kmečkih prodajalcih po 2 din, mestna občina pa prodaja krompir po 1.50 din. Tu se vidi velika korist za Ljubljančane. Zato je pa lopa, v kateri prodajajo mestni uslužbenci krompir vsak dan zelo oblegana od kupovalcev.

Prvovrstna jabolka so v Ljubljani po 12 din kg, v Zagrebu so dražja in velja kg od 14 do 24 din, običajna cena je 16 din. Jabolka druge vrste so v Ljubljani po 10 din, v Zagrebu je pa kg od 10—14 din, običajna cena 12 din.

»Duba« plove, posadka živa in zdrava

Belgrad, 22. februarja. m. Iz Dubrovnika poročajo, da se je po 15 dneh povpraševanja zdaj le posrečilo ugotoviti, kaj je z našo ladjo «Duba«, o kateri so poročali, da jo je nekje na morju doletela nesreča. Medtem ko so številne radijske postaje iskale sledov za to našo ladjo, je »Duba« plula v neznani smeri. Lastnica ladje »Slobodna plovidba« pa je včeraj prejela od neke ameriške radijske postaje kratko obvestilo: »Duba« plove — posadka živa in zdrava.« Kje plove ta naša ladja, seveda iz razumljivih razlogov še vedno ni znano. Ugotovljeno pa je vsaj to, kar je glavno, namreč da ladja ni potopljena in da se tudi mornarjem ni nič hudega zgodilo.

Velike poplave v ljubljanski okolici

Ljubljana, 22. februarja.

Vreme se noče in noče zjasniti. Deloma tajajoči sneg, deloma pa neprestano deževje vedno višje napolnjujejo struge rek in potokov, tako, da so že vode ponekod po državi visoko preplavile obrežne pokrajine, ali pa že tudi zalile notranjost dežel. Največja reka v državi Donava je že po zadnjih poročilih 4 metre med običajnim stanjem, saj je samo v Sremu 70.000 oralov zemlje pod vodo. V ljubljanski okolici je glede poplav vedno najkočljivejše Ljubljansko barje. Vsako spomlad obiščejo to veliko planoto vodne mase ter povzročajo veliko škodo. Najbolj so sedaj prizadete pokrajine na levem bregu Ljubljanice, to pa zato, ker tod še ni izvedena regulacija odvodnih kanalov in potokov s tako doslednostjo, kot na desnem bregu. Obisk v teh krajih je precej žalosten, ker voda nanaša na travnike ilovico in pesek ter tako kvari travnike. Pod vodo so pa tudi poti, kolovozi in tudi večje ceste, ki so velikokrat važnega pomena. Voda je zalila mnogo travnikov pri Bevkah, Blatni Brezovici, Notranjih goricah in v Podpeči. Zlasti je tukaj poleg travnikov tudi pod vodo mnogo njiv in sploh nasadov. Tudi desni breg Ljubljanice okoli Podpeči je zalit z vodo. Vodne mase so preplavile dalje pri Lipah in Črni vasi, vendar je tukaj regulacija vodnih odtokov boljša, zato tudi voda ne bo tako naraščala, odnosno se bo hitreje odtekala. Zelo visoko je pa tudi narastla Ljubljanica in je zlasti Gruberjev kanal pod vodo, po kateri vidiš plavati manjše drevje in drevesne korenine. Voda je pa morala odnesti tudi večjo zalogo desk, ker so danes plavale po Gruberjevem kanalu posamezne deske. Da bi pa voda vpadla, zaenkrat še ni upati, ker nas še vedno zalivajo izpod neba z dežjem, le zaloga snega se manjša in se nam zaradi tega vsaj od tajajočega ni bati vode. Tudi barometer ne obeta lepega vremena, nekatera znamenja pa še celo za pusta napovedujejo nov sneg. —nik.

Tisti, za katerim ne bo žalovanja

Te dni je bil ustavljen mariborski »Toti list«, nekaj, kar naj bi bilo humoristični tednik, v resnici pa je bilo potrdilo stare resnice, da pri nas humorja ne poznamo, temveč le kvante in tendenčno zagrenjeno zajedavanje. »Toti list« po svojem robavsarstvu ni nič zaostajal za prostaškim »Slovenskim kotičkom« »Koprivc«. Če bi šlo zgolj za humor, bi bili morali »Toti list« ustaviti že kdaj, saj je že prinašal take stare dovtipe, zaradi katerih je, kakor pravi surov slovenski »vic«, že Kajn ubil Abela... A ta list se brž uporabili za svoje cilje tudi ljubljanski lovci za »stvar«, odlagali v njem svojo propagando in pa zlasti uprizarjali blatne osebne napade na vse ljudi, ki ljubljanskim boljševikom niso po godu. »Toti list« si je pridobil med drugim žalostni sloves, da se je kot edini list v Jugoslaviji obešenjaški norčeval iz finskega naroda v njegovem boju za svobodo. Tedaj je pokazal barvo in ozadje, ki mu je določalo smer.

Za tem svojevrstnim cvetom v slovenski publicistiki ne bo žaloval nihče, najbrž niti lastniki ne, saj bi, kakor slišimo, reč »Todi list« izhirala tudi naravne smrti. Želimo samo, da bi za špasom prišla na vrsto resnost, to je, da bi za »Totim listom« doletela že davno zaslužena usoda tudi komunističnio »Sodobnost«, ki jo sicer drže v rokah salonski marksisti s finim profesorjem Kozakom na čelu, ki pa zaradi tega ni v oznanjanju rdečih razodetij nič manj obzirna. V eni zadnjih številk je n. pr. čisto odkrito zapisala, da bo »tretji ičnitelj«, to je boljševiška Rusija, na Balkanu branila samo s v o j imperializem, prav zaradi česar se moramo mi in vsi balkanski narodi »osloniti« nanjo in delati zanjo in sicer naj »oslon« izvedejo »ljudski elementi«, to je revolucija. Iz tega je jasno, da je »Sodobnost« ne le v službi te prepovedane ideologije, temveč tudi zagovarja tuje politične koristi. Temu se zlasti pri malem narodu pravi veleizdaja, tudi če tako reč uradno vodi — državni uradnik. Če je pa to človek, ki bi ga radi naredili še za s l o v e n s k e g a pisatelja, potem za tako »sodobno« reč sploh ni imena.

Gangsterska tatvina avtomobila v Begunjah

Begunje na Gorenjskem, 22. febr.

V četrtek zvečer je bil ukraden na cesti v Begunjah osebni avtomobil, last dr. Gantarja iz Radovljice. Okoli 8 zvečer je imel dr. Gantar zdravniški obisk pri Resmanu Josipu v Begunjah in pustil je ta čas svoj avto, ne da bi ga zaprl, na cesti. Ko se je hotel odpeljati domov, je na veliko presenečenje opazil, da je med časom njegove zaposlitve neznan lopov avto odpeljal proti Tržiču.

Tatvino je takoj javil orožniški postaji v Begunjah, naročil avto iz Radovljice in odšel z orožniki na zasledovanje drznega tatu.

Sledi so se dobro videle do Tržiča, kjer se je sled zaradi izvoženih cest po avtomobilih izgubila. Drzni tat jo je najbrž odpihal z avtomobilom v neznano smer, kjer bo iz avtomobila snel danes tako dragocene gume, avto pa pustil najbrž stati kje na cesti.

Opozorjeno je bilo vse orožništvo, ki zasleduje tatu.

Jesenice

Pri KID je bilo odpuščenih 240 delavcev. Že nekaj tednov sem napovedane redukcije delavstva so se sedaj izvršile. Zmanjkalo je dela v kotlarni 2, primanjkuje pa vobče starega železa in tudi električnega toka. Odpuščeni so največ nekvalificirani delavci. Za zelo prizadete tovariše so se zavzele strokovne organizacije in upati je, da bodo vsaj v kričečih primerih uspele. ZZD je že vložila zadevno vlogo in posreduje tudi preko svojih vplivnih prijateljev. Po izjavi g. ravnatelja se bodo odpuščeni delavci morda mogli zaposliti pri gradbenih delih na Savi, kjer bo menda podjetje Dedek začelo z regulacijo. Seveda je pri gradbeni stroki zaslužek znatno manjši. Novi odpusti, se zdi, ne bodo sledili.

V nedeljo ne bo za hribe. Deževno vreme tega ne dopušča. Zato pa pridite gledat ob 8 zvečer v Krekov dom burko »360 žena.« Igrajo igralci Krekovega prosvetnega društva. — Na pustni torek ob 8 zvečer burko ponove.

Celjska cinkarna brez rude

Če čez mesec dni ne bo nove pošiljke iz Trepče, bo 500 delavcev z družinami vrženih na cesto

Celje, 22. februarja.

Celjska cinkarna ima zadnje čase težave za nabavo rude, zaradi česar obstoji nevarnost, da bo obrat ustavljen. V tovarni je zaposlenih okrog 500 delavcev, med njimi večina družinskih očetov, ki bi bili v primeru, če se obrat ustavi, zelo hudo prizadeti.

Tovarni dobavlja rudo rudnik Trebča pri Kosovski Mitrovici. Obrat je zdaj sicer še v polnem teku in delavci še dosti dobro zaslužijo, vendar pa bodo v kratkem zaloge rude pošle. Pred nedavnim je cinkarna dobila še 1000 ton rude, kar pa bo porabila v enem mesecu.

Nujno potrebno je preprečiti, da bi se obrat moral ustaviti, kajti s tem bi bilo vrženih na cesto 500 delavcev in z njimi vred mnogo družin. Prepričani smo, da se bodo pristojni potrudili in ukrenil pri rudniku v Trebči, ki je v tujih rokah, vse potrebno, da bo dajal v prvi vrsti rudo domačim, jugoslovanskim podjetjem. Delavstvo in številne družine bodo znale ceniti požrtvovalnost naših oblasti, ki se bodo za stvar prav gotovo zavzele.

SELDON TRACE:

KORAKI V NOČI

Roman s slikami

»Umaknite se,« je zakričal isti glas, »če ne streljam!«

»Cashdon, ujeti ste,« je neodločno rekel stražnik. »Svetujem vam, da se umirite in dvignete roke kvišku. To bo boljše za vas...« je govoril ter še naprej skrival glavo pod oknom.

Nekaj trenutkov potem je zavladala popolna tišina, nato pa se je začul vzklik:

»Cashdon! Kaj Cashdon ste rekli?«

»Kaj še čakate?« je kričal polkovnik pod oknom.

Stražnik Rivet je stopil še za prečko višje, isti glas pa je nadaljeval:

»Kdo ste vi?«

»Policija! A kaj ste vi mislili?« Stražnik, ki se je medtem povzpel na vrh lestve, je skočil skozi okenov sobo.

»Gospod, prižgite električko! Srečo imate, da smo prišli ob pravem času. Vi ste g. Ricardo, kajne?«

»Sto vragov, kam je izginil ta Cashdon?«

»Mislim, da nama je zopet pobegnil,« mu je odgovoril stražnik Rivet, ter se trudil, da bi skril svoje zadovoljstvo, ko se je ta stvar tako srečno iztekla.

Opazoval je Dareka Ricarda, ki je bil oblečen v pidžamo in drhtel po vsem telesu kot trepetlika.

»A kje je samokres, gospod, ki ste trdili, da ga imate?«

Mladenič se je zasmejal.

»Samokres? Nisem ga imel! Nobenega orožja nimam, ste razumeli? Ali Cashdon se je pričel vzpenjati po lestvi...« (Utihnil je, se nagnil skozi okno in pogledal po dvorišču.) Ste li prepričani, da je odšel?«

»Torej ste ga videli?« ga je vprašal stražnik.

»Nisem ga videl. Samo slišal sem ga.«

»Ali kako ste mogli vedeti, da je to Cashdon?«

»To je bil lahko samo on,« mu je odvrnil mladi Ricardo s tišjim glasom in se je zopet pričel tresti od razburjenja. »Najprej sem čul, kako se nekdo sprehaja po dvorišču. Sprva sem mislil, da je to stražnik, ki bi moral nocoj tu paziti. Malo nato pa so bile na zid prislonjene lestve in je po njih pričel plezati. V tem času sem slišal jek nekih korakov, nato pa — je bilo vse tiho . . Naenkrat je pričel zopet nekdo plezati. Bil sem bolj mrtev kot živ. Kdo bi si mislil, da ste to vi? Bilo je res strašno. Nikakor pa si ne morem predstavljati, čemu ste me nocoj pustili brez zaščite na milost in nemilost zločincu! Zaradi tega se bom pritožil policijskemu komisarju.«

»Jaz pa sem mislil, da boste hvaležni g. polkovniku in meni, da sva prišla ob pravem času in pregnala zločinca! Mislim, da bi bilo za vas dobro, če se zopet uležete v posteljo, gospod Ricardo, a midva z g. polkovnikom bova pregledala dvorišče!«

Spustil se je raz lestev in pričel pregledovati dvorišče. Na prvi hip je videl le stare zaboje ter nekaj vozov. Poizkušal je odpreti vrata konjušnice, pa so bila zaklenjena. Naenkrat mu je nekaj zazvenelo pod čevljem. Pogledal je in videl nož z ostrim rezilom.

Preden je oddal svoje poročilo staršini, je še spremil g. polkovnika v njegovo hišo, da bi do kraja izvršil svojo dolžnost v tej burni noči.

Trinajsto poglavje
Koraki v kleti

Marle Datmar se je zbudila sredi noči in se je tresla po vsem telesu. Spala je zelo nemirno. Vso noč je sanjala, da jo neprestano preganja votel odmev korakov, ter je bežala, kolikor so jo nesle noge. Čelo ji je bilo znojno ter je preteklo precej časa, da se je povsem zavedla. Tedaj je v resnici čula močno udarce korakov. Napol se je vzdignila v postelji in prisluškovala, srce pa ji je močno utripalo. Torej vse to le ne bile samo sanje!

Zopet so se čuli skrivnostni koraki.

Vstala je, šla k oknu in zagrnila zavese. Ulica je bila pusta in skoraj popolnoma temna. Gorela je le ena cestna svetiljka. Oblekla je svojo domačo obleko ter šla proti stopnišču, da bi od tam pogledala na dvorišče. Tam sta se vsa v ognju razgovarjala dva človeka. Po glasu je spoznala svojega očeta, ko je govoril z jezo, dočim mu je tujec odgovarjal pomirjujoče in s spoštovanjem. Nato je polkovnik odprl vrata in odšel s svojim spremljevalcem. Marle ju je slišala, kako sta tekla proti Veliki ulici.

S težkim srcem se je vrnila v svojo sobo, Ta nočni dogodek ji je razodeval, da so bili zopet na sledu Dickyju.

Počutila se je zelo slabo. Šla je v kuhinjo, da bi si na plinskem štedilniku segrela malo mleka. Ko se bo vrnil njen oče, bo zvedela, kaj se je dogodilo Na spanje ni mogla več misliti, dokler ne zve, kaj je.

Medtem ko je bila v kuhinji in pila toplo mleko, je zopet slišala na dvorišču korake. To ni bila več težka stražnikova hoja. Ti koraki so bili tihi, previdni, pojavili so se v presledkih, kot bi si človek iskal zakloniščа. Tedaj je Marle opazila, da je najbrž pustil odprta vrata.

Niti trenutek ni podvomila, da bi ne bil Dicky na dvorišču. Vrnil se je, ko je svoje sovražnike zvabil v Pasteurjev prehod. Ko so bila glavna vrata še odprta, je imel svobodno pot. Seveda, hotel se je sestati z njo.

Marli je od radosti vse močneje utripalo srce. Brez premisleka je pohitela iz kuhinje na hodnik. Na koncu hodnika so bila vrata, ki so vodila na dvorišče. Marle je bila že na sredi tega hodnika. Nenadoma pa so se dolnja vrata odprla in na pragu se pojavi silhueta nekega človeka.

Bilo ji je, kot bi jo kdo zagrabil za vrat. Niti besede ni mogla izgovoriti, ni mogla zaklicati niti imena Dicky.

Človek je za seboj zaprl vrata. Na levi strani je pričel iskati vrata, ki so vodila v klet, Preden se je Marle zavedela in ga poklicala, je že izginil izpred njenih oči.

Bila je vsa preplašena nad naglico tega postopka; naglico, ki ni samo razodevala, da natančno pozna vse hiše, temveč, da ima tudi načrt, ki je bil že vnaprej skrbno pripravljen. Obstala je nekaj trenutkov. Seveda Dicky je ni mogel opaziti v tem polmraku. Zbežal je, da bi se skril v kleti. To je bilo neumno, ali človek, ves obupan in preganjan, ne more veliko izbirati. Tekla je v delovno sobo, si vzela žepno električno svetiljko in se vrnila v klet. Spuščala se je po stopnicah, svetila po vsem prostoru in klicala: »Dicky!

Vsi oddelki v kleti so bili prostrani in natrpani z zaboji in starinami Ali Dickyja ni bilo nikjer.

Marle ga ni iskala povsod. Bala se je, da se ni kje onesvestil od prevelikega napora, ali da ni prepoznal njenega glasu. Neprestano ga je klicala, da bi ga utegnila dobiti.

Vsa razočarana se je vrnila na hodnik, odprla vrata, ki so peljala na dvorišče, da bi se prepričala, če je tu. Kako je izginil Dicky, si je razlagala le tako, da je moral prav tisti čas oditi iz kleti, ko je šla po električno svetiljko. A sedaj zopet blodi po ulicah Ob tej misli se ji je zopet skrčilo srce. Nekoč ga bodo gotovo ujeli.

Zapirala je vrata na dvorišču, ko jih nekdo močno odpre. Na pragu je opazila svojega očeta. Jezno in sovražno jo je pogledal.

»Marle! Zakaj si, kaj vraga...«

(Dalje sledi).

Od tu in tam

Imenovanje Srba g. dr. Svetozarja Ivkoviča za podbana hrvaške banovine tolmači »Hrvatski dnevnik« tako, da pomeni složnost HSS in SDS tako sedaj, ko je treba dograditi stavbo hrvaške samouprave, kakor sta bili edini takrat, ko je bilo treba vojevati borbo proti skupnemu sovražniku, proti diktaturi. Imenovanje je obenem dokaz, da vlada med Srbi in Hrvati v hrvaški banovini popolno soglasje in lepo sožitje, nikakor pa ne napeto razmerje, kakor so sprva poudarjali nekateri ljudje, ki jim ustanovitev hrvaške banovine ni bila po godu.

Upokojeni podban hrvaške banovine dr. Krbek Ivo je bil eden izmed strokovnjakov, ki je sodeloval že pred dvema letoma pri sestavljanju zakonskega besedila za ustanovitev hrvaške banovine in kot podbanu mu je bila poverjena naloga, da kot znani upravni strokovnjak izdela primerne uredbe in organizira vse delo v hrvaški banovini. Preko 600 uredb, ki so uredile poslovanje banske oblasti, je izdelal dr. Krbek. Ko je svoje organizatorno delo izvršil, ga je zagrebška univerza povabila, da ponovno zasede stolico za upravno pravo, katero je imel že pred imenovanjem za hrvaškega podbana.

Posebno dobrodelno prodajo umetniških del okrog 120 srbskih slikarjev in kiparjev prireja v Belgradu poseben odbor. V odboru so ugledne belgrajske gospe na čelu s kneginjo Olgo, ki bo prvi dan razstave tudi vodila prodajo slik. Od izkupička slik bodo srbski umetniki zgradili v Belgradu svoje posebno naselje.

V nedeljo in ponedeljek bodo v Belgradu skupne seje Jugosl.-bolgarske in Bolg.-jugoslovanske gospodarske zbornice. Prišli bodo številni bolgarski delegati in bodo s svojimi jugoslovanskimi tovariši obravnavali gospodarska vprašanja, ki tičejo pomnožitve medsebojne trgovine. Plenarna seja bo v nedeljo dopoldne, zvečer pa bo za vse bolgarske delegate priredil večerjo trgovinski minister gr. Ivo Andres. Obe mešani trgovinski zbornici sta bili ustanovljeni pred enim letom. Pospeševanje medsebojne trgovine je rodilo uspeh, saj se je izmenjava blaga med Jugoslavijo in Bolgarijo povečala od 22 na 90 milijonov din.

Donava in nekatere srbske reke so začele naglo naraščati. V Donavi se pozna, da se je madžarskim oblastem posrečilo z vsemi tehničnimi sredstvi razbiti ledeni oklep reke, ki je povzročil katastrofalno poplavo južno od Budimpešte. Poplava je tam zavzela takšen obseg, da so morali okrog 50.000 prebivalcev iz ogroženih ali pa že poplavljenih krajev odpeljati. Od sveta je odrezano tudi eno mesto z 12.000 prebivalci. Ko pa se je nazadnje posrečilo z dinamitom in letalskimi bombami razbiti ledene plošče, da so začeli po reki pluti proti jugu, je največja nevarnost minila, pač pa se je pri nas pojavila nevarnost, da ne bi zaradi večjega pritiska vode Donava začela prenaglo naraščati.

Potnika tvrdke Sever &Komp. je ubil in oropal njegov prijatelj, bogataš in sin župana v Porodinu pri Požarevcu, Stojan Boškovič. Potnik Pacanovski je prišel v vas in pobiral naročila za tvrdko. Oglasil se je tudi pri Boškoviču, ki je bil njegov odjemalec, in šel z njim tudi zvečer večerjat. Ko pa je Stojan videl, da ima Pacanovski precej denarja, ga je prevzel pohlep in sklenil ga je ubiti. Ponudil se mu je, da ga bo naslednjega dne odpeljal na bližnjo železniško postajo. Pripravil si je sekiro in res je med vožnjo Pacanovskega nenadoma udaril s sekiro po glavi, ga nato do smrti potolkel, potem pa vrgel truplo v grm. Čeprav je bilo to mesto zelo skrito, so še istega dne neki potniki našli truplo in obvestili orožnike. Prijet je bil takoj Stojan, ki je sprva vse tajil, ko pa so pri njem našli pokojnikov kovčeg, je vse priznal. Stojan Boškovič je bogatega očeta sin in sam prvak neke politične stranke v svojem kraju.

Po dolgih prepirih in tožbah je bil mirno končan spor med rimokatoliško župnijo in občino v Srbobranu zaradi nekaj hiš in večjega kompleksa zemlje, katere lastnica je bila župnija, toda takoj po vojni je vse to zasegla občina in v hiše nastanila šole, ne da bi župniji plačevala najemnino. Nazadnje se je župnija sodno zavzela za svoje pravice in zahtevala okrog štiri milijone din odškodnine. Občina, če bi morala to plačati, bi prišla na boben. Zato je rajši iskala poti za kompromis in nazadnje so se pobotali tako, da bo občina del zemlje župniji vrnila in v daljših obrokih plačala 2 milij. din odškodnine. Škof Budanovič je sporazum potrdil.

Za bližajoči se evharistični kongres v Zagrebu, ki bo v znak proslave 1300-letnice zvez hrvaškega katoliškega naroda s sv. Stolico, je izdal nadškof dr. Stepinec proglas na narod, v katerem vabi vse katoliške Hrvate brez ozira na politično pripadnost, da pomagajo pri pripravah, da bo kongres čim lepše uspel. V proglasu pravi nadškof, da se Hrvatje v vsej svoji zgodovini nimajo ničesar sramovati, ker niso nikdar stegovali svojih rok po tujem, temveč vedno branili le svojo zemljo.

S primerno kaznijo je oblast kaznovala tri roparje, ki so vlomili v cerkev v Hreščini blizu Zagreba, razbili tabernakelj in odnesli dragocen kelih. To sveto posodo so potem razbili in jo skrili. Čim so roparje izsledili — eden od njih je bil iz istega kraja doma — so jih viklenili v verige, vsakemu pa dali v roke po nekaj koscev razbite svete posode. Takšne so jih potem pripeljali v Hreščine. Ljudstvo je bilo silno ogorčeno in jih je hotelo vse linčati, toda orožniki so razbojnike ščitili pred razjarjeno množico. Ko so skrunilci položili dele keliha tja, koder so ga ukradli, so jih orožniki odpeljali v zapore v Zagreb.

400 kmetovalcev, ki so prikrili zaloge žita, defilira pred sodniki na sodišču v Subotici. Za uredbo, ki je ukazovala obvezno prijavljanje vseh zalog žita, se bogati vojvodinski kmetje niso dosti menili. Ker je bilo prijavljenega žita mnogo premalo, so oblasti odredile preiskave in samo v okolici Subotice so našle 400 kmetov, ki niso spoštovali predpisov zakona. Vsi so bili obtoženi. Prva skupina šest kmetov je dobila zaporne kazni po 10—30 dni in denarno kazen do 5000 din, razen tega pa jim je bila vsa zaloga žita zaplenjena. V približno 14 dneh bodo dobili svoje plačilo še ostali prikrivalci.

Zakrknjenega zločinca, ki je svojemu bratrancu poklal dva otroka in hlapca, so prijeli v vasi Turski Lukavac pri Tuzli. Kmet Jusuf Djuzič je z ženo odšel na stavbo k sorodniku, doma pa pustil dva otroka in hlapca. Ko pa se je pozno zvečer vrnil, je našel otroka zaklana na postelji, zraven pa zaklanega hlapca. V hiši je bilo vse razmetano, denar pa ukraden. Zločinca pa so odkrili slučajno. Jusufov bratranec Nazif je z domačimi jokal in jadikoval in zvesto pomagal orožnikom, ko so pregledovali hišo. Ker mu je pa roka drhtela, so ga osumili. Prijeli so ga in kmalu je sledilo priznanje. Nazif je vedel, da je brat na svatbi in zato ga je sklenil okrasti. Prišel je v njegovo hišo, toda na poti mu je bil hlapec in dva otroka, ki sta v postelji jokala. Potegnil je nož in hlapcu prerezal vrat. Enako je storil tudi z otrokoma. Potem je našel tri sto dinarjev in odšel.

Ljubljanski prostovoljni gasilci so bili lani zelo delavni

Ljubljana, 27. febr.

Včeraj je polagala račun o svojem delu Prostovoljna gasilska četa Ljubljana. Starešina Zupančič je začel občni zbor, pozdravil vse prisotne in se spomnil v zadnjem letu umrlih tovarišev.

Tajniško poročilo je podal Bahar Franci. Najvažnejši dogodek v četi je bil, ko je minulo leto proslavila 70 letni obstoj. Na kratko je opisal takratne spominske svečanosti. Krasno je uspela tudi loterija, ki jo je četa v napovedanem času izvedla. Četa je priredila tudi kot vsako leto božičnico, na kateri je bilo obdarovanih 77 otrok z blagom, oblekami in pa jestvinami. Četa šteje danes 71 izvršujočih, 4 pripravnike, 8 naraščajnikov, 15 častnih članov in 165 podpornih članov. Kako so člani čete zavedni, so pokazala tudi odlikovanja, ki so bila ob 70 letnici podeljena: 9 članov je bilo odlikovanih za 10, 14 članov za 15, 5 članov za 20, 6 članov za 30, 3 člani za 40, 4 člani pa za 50 letno članstvo.

Poveljniško poročilo je dal Pristovšek. Pri požarih so gasilci nekajkrat odlično posegli v akcijo. Četa je bila pozvana na pogorišče 9 krat s tihim alarmom, trikrat s strelom z Gradu, 6-krat je sodelovala pri manjših požarih, nekajkrat pa so bili njeni člani v stregi pripravljenosti. Nekajkrat so prostovoljci pohiteli k velikim požarom (Bonač-Količevo) in k nekaterim gozdnim požarom in požarom hišnih objektov. Pri vseh navedenih nastopih je vladala med članstvom odlična disciplina in so bila za to tudi vsa dela izvršena smotreno in uspešno. Zlasti se je vedno zelo dobro obnesel trodelni napad. Članstvo je pri požarih pokazalo tehnično prav dobro izvežbanost. — Vseh gasilskih straž je postavila četa 819. V službi je bilo 1242 gasilcev. V lanskem letu je poveljstvo priredilo 68 vaj in predavanj. Vseh vaj se je udeležilo 1380 gasilcev. Pri vseh vajah je poveljstvo načrtno utrjevalo gasilce v gasilski disciplini in jih vežbalo za samostojno delo na požarišču. — Tedenskih pripravljenosti je bilo 52. Pri nedeljskih pripravljenostih je bila udeležba odlična, posebno v zimskih mesecih. Gasilci-člani čete so nastopali med letom pri raznih slovesnostih in velikih nastopih. Člani čete so imeli tudi častno stražo ob krsti dr. Korošca.

Blagajniško poročilo je podal Kopač. Kot vsa zadnja leta, se je četa tudi v preteklem letu borila z denarnimi težkočami. Za tak aparat, kakor ga ima četa, so dohodki vse premajhni. Edini stalni dohodki čete so podporna članarina in gasilske straže. Drugi dohodki so le priložnostni in odvisni od dobrih ljudi. Le mestno poglavarstvo je četo znatno podprlo.

Za samaritanski oddelek je poročal dr. Rus, poročilo orodarja pa Vidmar.

Upravni odbor čete je svojega starešino g. Zupančiča imenoval za častnega člana, kar so člani čete navdušeno pozdravili. Na občnem zboru je podstarešina Zajednice g. Štrukelj odlikoval za vse to delo 4 člane čete in sicer: Kaplana, Sedeja, Fortuno in Jamnika.

Zanimiva pravda za dediščino 60.000 din

Maribor, 20. septembra.

Pred okrožnim sodiščem v Mariboru se je obravnaval zanimiv primer, ki ima le malo primerov. Pred sodnika poedinca sta prišla dva osumljenca, neka gospa in njen sin, ki sta bila obtožena tatvine. Šlo je za dedščino v skupni vrednosti 60.000 din in ki je obstojala iz vojaškega daljnogleda, vrednega 1500 din, iz zlatega nalivnega peresa v vrednosti 700 din, dveh zavarovalnih polic, glasečih se na 20.000 din ter 37.000 din gotovine. Zadeva pa je sledeča:

V splošni bolnišnici v Mariboru je ležal na oddelku za pljučne bolezni Hergold Albert. Med drugimi ga je hodila obiskovat tudi neka gospa. Tako ga je prišla obiskat tudi 15. julija lani. Pri tej priliki jo je pokojni naprosil, naj mu prinese vojaški kovčeg, ki ga je imel shranjenega pri svojih stanodajalki. Prošnji je gospa uredila in prinesla kovčeg v bolnišnico s pomočjo svojega sina in sicer okrog 18 zvečer. Kovčeg je Hergold s ključem, ki ga je imel pri sebi, vpričo obeh odprl, pregledal stvari, nato kovčeg zopet zaklenil in naročil, naj ga odneseta zopet v njegovo stanovanje, kar sta tudi storila. Ponoči je Hergold Albert umrl. Ker se je gospodinja bala za kovčeg, — vedela je namreč, da se v istem nahajajo vse vrednostne stvari Hergolda in da bo on v najkrajšem času umrl, je obvestila sorodnike. T iso prišli v Maribor šele naslednjega dne, ko je pokojni že umrl. Odšli so na dom, kjer jim je gospa, ki je Hergolda v bolnišnici obiskovala, izročila kovčeg s pripombo, da ji je pokojnik zavarovalni polici, daljnogled in zlato nalivno pero ter nekaj denarja podaril. Ker so sorodniki v to sumili, so zadevo prijavili policiji. Gospa in njen sin sta prišla pred sodišče. Oba se zagovarjata, da jima je podaril pokojni in to pri polni zavesti, daljnogled, nalivno pero, zavarovalni polici, in kuverto z vsebino 35.000 din; dal jima je navedene stvari pod pogojem, da jih vrneta, če se vrne iz bolnišnice.

Priče, ki jih je sodišče zaslišalo, niso mogle v glavnem ničesar obtožilnega za oba obtoženca izpovedati. Iz njunih izpovedi pa je razvidno, da je bil pokojnik zelo skop človek, ki je svoje smrti delno sam kriv, ker si ni privoščil zdravnika in zdravil. Gospodinja pokojnika je izjavila, da je bil njen najemnik tedaj, ko ga je obiskala v bolnišnici — popoldne pred smrtjo, že tako slab, da so se mu oči obračale in zapirale ter ga je oblival znoj, tako da je imela vtis, da je to mrtvaški pot. Po njenem mnenju pokojnik nikakor ni bil v stanju trezno premisliti, komu zapušča svoje imetje.

Zapletena zadeva pa se tudi pred sodiščem ni rešila, ker sta bila oba obtoženca oproščena.

Sad, ki šele dozoreva

Celje, 21. februarja.

Celje, ki se je po prejšnji svetovni vojni razmahnilo daleč preko nekdanjega teritorija — saj sega na sever skoraj strnjeno do Škofje vasi, nudi prav pestro socialno podobo. Dočim je imel prej večino trgovski, obrtniški in uradniški stan, se je v dveh desetletjih z razvijajočo se industrijo v bližnji okolici izredno močno okrepil delavski stan. Gaberje in bližnja naselja tvorijo sama zase skoraj popolnoma drugačen center. Tu ni živahnih ulic, vednega prometa in glasnega pogovora. Vse življenje je zaprto v tovarne, okrog strojev in peči. Šele po 5. uri popoldne, ko se delo konča, dobi kraj drugo lice.

Vsekakor je moral ta red življenja izoblikovati duševno drugačnega človeka, kakor mestno okolje. Tiste nervozne hitrice, ki je značilna za današnjega, v svoje posle zaverovanega meščana, tu ni. Vse je bolj zbrano, urejeno in nekako osredotočeno na tovarne. Delavec misli preprostejše, svojo misel izraža odločneje kakor pa obrtnik, trgovec ali uradnik, ki na vsak korak buta ob zakone in paragrafe.

Tako je ustvarilo življenje in različna borba za vsakdanji kruh med mestom samim ter z industrijsko mrežo prepleteno okolico občutno razliko, ki je ne morejo zabrisati niti sedanje zaostrene in izpremenjene gospodarske prilike. — Skoraj nerazumljivo se zdi človeku to, ko so vendar danes celo višje družabne plasti gmotno padle na stopnjo, ki jo presega trenutni eksistenčni položaj večine delavstva. — Na drugi strani pa so rodile ravno te nove razmere v meščanskem življu neupravičeno nerazpoloženje napram delavstvu, ki si je pač v danih okoliščinah ležje priborilo boljše življenjske pogoje. Seveda ne prihaja pri tem v poštev peščica onih pripadnikov pridobitnih krogov, ki je odebelila svoje mošnje vprav ob pomanjkanju, v katero smo zabredli zaradi vojnih dogodkov. Takšne pijavke se znajo prebiti skozi vsako past, ki jim jo nastavlja zakon, in v prihodnjih letih bodo kupovale zemljišča in gradile vile iz »težko prisluženih denarcev«, medtem ko bo tako pošten obrtnik, trgovec ali uradnik kakor delavec komaj komaj prebredel težke čase.

Je to žalostna slika, ki pa je ni mogoče z eno samo potezo izpremeniti. Morda bo ravno življenjska teža sedanjosti spletla niti, ki bodo pozneje kakor trdna vrv povezale med seboj vse delovne sloje brez izjeme in onemogočile, da bi se redili ob njihovih žuljih krvosesi.

ŠPORTNE VESTI

Smučarske tekme v Beljaku

Na povratku iz Ga-Pa so se naši tekmovalci ustavili še na Koroškem, kjer Koroško smučarsko okrožje prireja velike smučarske tekme, pri katerih sodelujejo tudi nekatera moštva, ki so pravkar tekmovala tudi va Ga-Pa. Prav tako so se ustavili v Beljaku poleg naših tekmovalcev tudi Italijani, Madžari in Slovaki.

Tekme Koroškega smučarskega okrožja so se začele včeraj s štafetnim tekom 4x10 km. Naša štafeta je nastopila v isti postavi, kakor v Ga-Pa — Klančnik, Smolej, Knific in Razinger. Naši tekači so se držali prav dobro. Smolej je bil pri drugi predaji celo prvi; toda naša zadnja dva tekača, ki sta imela slabo mazane smuči, nista vzdržala ostreg tempa.

Tehnični izidi so bili:

1. Tirolska 2:43:08
2. Koroška I 2:45:02
3. Jugoslavija 2:46:14
4. Koroška II 2:56:05
5. Madžarska 2:56:44
6. Slovaška 3:11:01.

Tekme se danes nadaljujejo s tekom na 18 km.

Hokej na ledu v Ga-Pa

Pri nadaljevanju mednarodnega hokeyskega turnirja v Ga-Pa so bili doseženi naslednji rezultati:

Švica : Amsterdam 19:0
Romunija : Italija 5:2
Nemčija : Madžarska 0:0

V finalne tekme so se plasirale naslednje države: Švica, Švedska in Madžarska. Vse kaže, da odličnim švicarskem igralcem letos ne bo mogel nihče odvzeti prvega mesta.

*

Belgrad, 22 febr. m. Mednarodna nogometna **tekma Jugoslavija : Nemčija** se bo odigrala dne 10. avgusta letos v okviru proslave 700-letnice Vratislave. To bo peta mednarodna nogometna tekma med našo in nemško reprezentanco. Odigrala se bo v Vratislavi.

Prepredena ptičica

Maribor, 21. februarja.

21-letna Angela Štampar iz Pobrežja pri Mariboru je prišla danes pred sodnike zaradi spretnih sleparij, ki jih je izvršila koncem lanskega leta. Dne 17. novembra 1940 je najela pri Potočnik Magdaleni sobo, ki jo je plačala samo za štiri dni. Prenočila pa je v njej samo eno noč. Drugo noč je ni bilo več na izpregled. Ko pa je Potočnikova v sobi pogledala, je videla, da je okradena. Štamparjeva ji je odnesla ročno torbico, razno obleko ter 4.50 metrov novega blaga. Dne 10. novembra pa je Štamparjeva na isti način najela sobo pri Mir Amaliji, plačala spet za nekaj dni, prenočila pa samo enkrat. Drugo jutro je odšla, z njo pa ročna torbica Hartlove z gotovino, pa 1160 din vreden plošč. Pri Mir Amaliji je stanovala tudi Matilda Dobovičnik, kateri je odnesla za 500 din obleke. Posebno drzno dejanje je izvršila nekaj dni pozneje, ko je zvečer na cesti oropala Antonijo Hartl. Napadla je imenovano zvečer v temi ter ji iztrgala iz rok ročno torbico, v kateri se je nahajalo 12 din. Poleg navedenih pregreh pa ima na vesti še sleparsko posredovanje službe. Izvabila je od Marije Ciglar znesek 100 din pod pretvezo, da ji bo v tovarni Zlatorog preskrbela službo.

Obsojena je bila na eno leto in 2 meseca robije, 3 leta izgube častnih pravic ter na izgon iz Maribora in okolice za dobo treh let.

V vino so mu primešali strupa

Celje, 21. februarja.

V neki gostilni v bližini Zidanega mostu se je mudil 32 letni Lenard Martin iz Trbovelj. V gostilni se je zamudil dalj časa in popil več kozarcev vina. Najbrž ni bil tudi sam. Ko se je odstranil za nekaj trenutkov iz gostilne, tako vsaj zatrjuje Lenard, mu je nekdo v kozarec primešal v vino strupa. Nič hudega sluteč je Lenard kozarec izpraznil, nato pa kmalu odšel proti Trbovljam. Med potjo je začel strup učinkovati in Lenard se je nenadoma zgrudil in onesvestil, pri čemer je dobil poškodbe po glavi. Pripeljali so ga v celjsko bolnišnico in mu rešili življenje. Zanimivo je, da g. Lenard ne daje nobenih pojasnil zaradi tega dogodka, zato tudi ni jasno, ali gre tukaj za poskus umora ali za kakšno drugo stvar.

Vremensko poročilo

Kraj	Barometersko stanje	Temperatura v C: največja	Temperatura v C: najmanjša	Relativna vlaga v %	Oblačnost od 1—10	Veter (smer, jakost)	Padavine: m/m	Padavine: vrsta
Ljubljana	750·2	6·0	1·2	94	10	NE_1	11·2	dež in
Maribor	749·1	2·0	0·0	90	10	0	2·0	sneg
Zagreb	742·6	11·0	5·0	70	8	SSW_4	13·0	dež
Belgrad	745·7	15·0	9·0	70	4	NE_6	1·0	dež
Sarajevo	747·8	12·0	5·0	90	10	SW_3	9·0	dež
Vis	748·6	9·0	5·0	90	6	NW_4	—	—
Split	747·9	14·0	7·0	80	8	SSW_1	2·0	dež
Kumbor	749·1	15·0	9·0	70	10	SW_3	4·0	dež
Žirje	746·5	10·0	6·0	90	10	W_5	24·0	dež
Dubrovnik	749·0	14·0	12·0	90	1.	SW_5	1·0	dež

Vremenska napoved: Prevladovalo bo oblačno s padavinami.

Koledar

Danes, sobota, 22. februarja: Sv. Petra st.
Nedelja, 23. februarja: 3. predpepelnična.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Baakrčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljal od sobote od 20 do ponedeljka do 8 zjutraj mestni zdravnik dr. Debelak Gvido, Tyrševa cesta 62/I., telefon št. 27-29.

Velikodušni dar. Ožji rojak in prijatelj blagopokojnega voditelja našega naroda, predsednika senata kralj. Jugoslavije in prosvetnega ministra Dr. Antona Korošca je poklonil namesto venca na njegov grob za reveže občine Sv. Jurij ob Ščavnici 500 din, za dijaško kuhinjo v Mariboru 200 din, za dijaško semenišče v Mariboru tudi 200 din. Plemenitemu darovalcu se obdarovanci toplo zahvaljujejo. Z dobrimi deli je spomin dragih rajnih najlepše počaščen.

Alarmne sirene, ki so nameščene po raznih mestih za javljanje letalskih napadov prebivalstvu, sedaj preurejajo in jih bodo danes, v soboto, 22. februarja med 10. uro dopoldne in 18. uro popoldne preizkušali, če zanesljivo funkcionirajo. Če se torej danes letalske napade naznanjajoče alarmne sirene oglase, naj se občinstvo ne prestraši, ker ne bodo naznanjale nobene nevarnosti.

Kupujem, prodajam umetnine, Demšar — Kolodvorska 30.

Iz pekovskih krogov je mestni preskrbovalni urad dobil pritožbe, da nekatere pekarije še vedno oddajajo kruh, posebno pa žemlje, ne da bi zahtevale od kupcev krušne karte. Ker je prodajanje kruha in žemelj brez krušnih kart znamenje, da imajo dotične pekarije prikrite zaloge moke, ali da jo dobivajo iz skritih virov, opozarja mestni preskrbovalni urad, da bo prisiljen vsakega pekovskega mojstra, ki bi tako kršil naredbo banske uprave o uvedbi uradnih nakaznic za kruh in moko, najstrožje kaznovati po členu 17 te uredbe.

»Sedejeva družina« priredi v soboto, 2. t. m. ob 8 zvečer v Rokodelskem domu, Komenskega 12, veseloigro v treh dejanjih »Pri belem konjičku«. — Pridite vsi člani in prijatelji! Smeha obilo! Po predstavi prosta zabava. Vstopnina: prostovoljni prispevki. — Odbor.

Prosvetno društvo za Bežigradom priredi v nedeljo po večernicah predavanje g. prof. Anžiča o Londonu s skioptičnimi slikami. Vabljeni!

Darujte za starološki »Dom slepih«
zavod za odrasle slepe!
Čekovni račun št. 14.672 - »Dom slepih«, Ljubljana

Knjižnica prosvetnega društva za Bežigradom je odprta vsako nedeljo od 10—11. Obiščite jo!

Putnikova turistična predavanja. Ravnateljstvo »Putnika« v Belgradu je zbralo več zanimivih predavanj iz skoraj vseh predelov Jugoslavije. Predavanja so dolga približno 40 minut, spremljajo jih zanimive skioptične slike. »Putnik« posoja ta predavanja potom Tujskoprometnih zvez šolam, društvom in klubom. Ustanove, ki se zanimajo za ta predavanja, naj se obrnejo na Tujskoprometno zvezo v Ljubljani, Tyrševa c. 11, ki bo v vsakem primeru rada posredovala.

Putnikovi vozni redi so zaradi izrednega povpraševanja pošli že takoj prvi dan. Da zadosti vsem zanimancem, je dal »Putnik« natisniti novo naklado, tako da so sedaj ti vozni redi zopet na razpolago.

Predavanje Pedagoškega društva. V ponedeljek, dne 24. t. m. priredi Pedagoško društvo aktualno predavanje g. dr. Brumna o temi »Pedagoški pomen tujih kultur«. Predavanje bo ob 18. uri v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi.

Frančiškanska dvorana. Komedija »Oj ta prešmentana latinščina« in čidoR šramel nas bodo v soboto zvečer ob 8 zabavali! Predprodaja vstopnic danes od 4 dalje v Frančiškanski dvorani. Pridite, ne bo Vam žal.

Matiček se ženi v nedeljo ob 5 in torek ob 8 v frančiškanski dvorani. To bo res »Veseli dan« zato ne zamudite prijetnega večera, kajti silno Vam bo žal, če si ne boste ogledali te komedije in ne slišali kupletov, katere bo pel g. Podgoršek. Vstopnice v predprodaji v trgovini Sfiligoj v Frančiškanski ulici.

V Rokodelskem domu bo jutri ob sedmih zvečer predpustna prireditev s petjem, kupleti in šaljivimi prizori. Vabimo k obilni udeležbi.

Ljubljansko gledališče

Drama — Začetek ob 20

Sobota, 22. februarja: »Šesto nadstropje«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Nedelja, 23. februarja ob 15: »Sneguljčica«. Mladinska predstava. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ob 20: »Cigani«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Ponedeljek, 24. febr.: »Protekcija«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Torek, 25. febr.: Zaprto.

Opera — Začetek ob 20

Sobota, 22. februarja: »Tri stare škatle«. Opereta. Premiera. Izven.

Nedelja, 23 februarja ob 15: »Pri belem konjičku. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ob 20: »Tri stare škatle«. Izven.

Ponedeljek, 24. febr.: Zaprto.

Torek, 25. febr.: »Tri stare škatle«. Izven.

Mariborsko gledališče

Sobota, 22. februarja: Ob 20: »Caričine Amazonke«. Premiera. Red A.

Nedelja, 23. februarja: Ob 15: »Habakuk«. Ob 20: »Sumljiva oseba«. Znižane cene.

Indija ima že 400 milijonov ljudi

Dozdaj so v Indiji šteli ljudi šele sedemkrat

Kljub neprestanim vojnam, ki zahtevajo med ljudstvom vedno več žrtev, ni mogoče trditi, da se število celotnega prebivalstva na zemlji manjša, kajti ljudi se na svetu še vedno rodi več, kakor pa jih umre. Seveda razmerje med »zibelko in grobom«, če se na kratko tako izrazimo, ni povsod na zemlji enako. Zlasti velike razlike se pokažejo, če primerjamo v tem oziru »kulturno« Evropo in južno ter vzhodno Azijo, kjer žive po številu ljudi močni narodi. V Evropi število prebivalstva neprimerno počasneje raste, kakor pa n. pr. v Indiji ali pa na Kitajskem in Japonskem. Upoštevati pa je na drugi strani treba tudi dejstvo, da po nekaterih krajih Dalnega vzhoda ljudi dozdaj sploh še ni bilo nikdar mogoče točno prešteti, vsaj tako točno ne, kot v Evropi, pač pa je ljudsko štetje tam le bolj »ocenjevanje«, kakor pa pravo štetje.

V zvezi s tem navajajo zdaj poročila zanimive podatke o številu prebivalstva v Indiji. V splošnem je še do nedavnega prevladovalo prepričanje, da živi v Indiji nekaj nad 300 milijonov ljudi, zdaj pa nenadno navajajo že čisto drugačne številke. Angleško poročilo iz indijskega mesta Delhija pravi med drugim, da se bliža koncu sedmo ljudsko štetje v Indiji. Torej so v teh krajih vsega skupaj šele sedemkrat prešteli oziroma ocenili število ljudi. Kljub temu, da sedmo ljudsko štetje še ni čisto pri kraju, pravi omenjeno poročilo, se lahko reče, da šteje Indija danes okrog 400 milijonov prebivalcev. Če drži, je danes na vsem svetu nekaj nad dve milijardi ljudi, bi se z drugimi besedami reklo, da jih je samo v Indiji skoro cela petina. Če pa tej številki dodamo še Kitajce in Japonce, lahko rečemo, da na vse druge dežele na svetu odpade komaj dobra polovica prebivalstva.

Nemške oblasti so na Poljskem uvedle stroge preiskave na trgih, kjer prodajajo Judje, ker pravijo, da se je tudi tu silno razpaslo tihotapstvo. Na sliki vidimo, kako nemški nadzorstveni organ pregleduje neki Judinji culo, ki jo je med drugim prinesla na trg, če nima morda v njej kaj prepovedanih stvari.

Selitev žensk in otrok iz Dublina

»Če 16 mescev nismo bili v vojni, še ni rečeno, da tudi ne bomo«

Na najvišjih odgovornih mestih Irske prevladuje čedalje bolj prepričanje, da vojna tudi tej deželi ne bo prizanesla. To dokazujejo med drugim tudi razni ukrepi, ki so bili v zadnjem času izdani za preselitev žensk in otrok v varnejše kraje, kjer sovražne bombe ne bi mogle terjati toliko človeških žrtev. Po prvem načrtu, ki ga je izdelala irska vlada, naj bi se iz mest preselilo 70.000 otrok. Irci so pokazali veliko razumevanje za ta vladina prizadevanja in so sami začeli priglašati, kam nameravajo svoje otroke in ženske izseliti, če bi sovražnik začel s svojimi letalskimi napadi tudi na Irsko. Že nad polovico otrok po prvem preselitvenem načrtu je že zdaj prostovoljno vpisanih.

Te dni je imel predsednik irske vlade De Valera po radiu govor, v katerem je podal razloge, zakaj se vlada tako zelo zavzema za izvedbo omenjenega načrta. Dejal je med drugim tole: »Če bi nesreča hotela, da nas doleti vojna, bi bil s prvim napadom na naše kraje izveden tudi letalski napad na našo prestolnico. Čimveč otrok in žensk bomo izselili iz prestolnice v druge kraje, tem manj žrtev bo zahteval letalski napad na Dublin, kajti v mestu ni bilo mogoče zgraditi dovolj varnih zaklonišč. Irska vlada se zaveda resnega položaja, v katerem je danes ta dežela. Če je bila Irska 16 mesecev izzven vojne, s tem še ni rečeno, da se je bo lahko za zmerom odkrižala.«

Kako in kam je odšlo zlato iz Francije

De Gaulle naj bi bil napadel Dakar zato, ker je vedel, da je tam za 40 milijard frankov zlata

Kljub temu, da po končani vojni zlato ne bo igralo več čiste vsemogočne vloge — tako namreč napovedujejo številna nemška in italijanska gospodarska poročila v zvezi z ureditvijo nove Evrope — kakor jo ima zdaj kot denarna podlaga, vendar ni bilo odstranjeno z dnevnega reda vprašanje, kaj je zdaj s tistim francoskim zlatom, vrednim 100 milijard frankov, ki so ga svojčas odpeljali iz Pariza. Po obvestilu nemškega poročevalskega urada prinaša pariški časopis »Matin« zdaj zanimiv članek, posvečen temu francoskemu zlatu. V njem navaja tele podrobnosti:

Ameriški poslanik v Parizu, Bullit, je posredoval svojčas pri francoskem ministru Reynaudu, naj se francosko zlato zaradi večje varnosti prepelje v Ameriko. To se je — po obvestilih »Matina« — zgodilo 28. marca, takoj po podpisu francosko-angleškega sporazuma o možnosti ločenega miru. Reynaud je sprejel ta ameriški predlog in je zapovedal finančnemu ministru, naj del zlata, v vrednosti 60 milijard frankov, prepelje v Ameriko, drugi del pa naj bi ostal v francoski Narodni banki, ki naj bi ga banka vzela vselej s seboj, če bi se selila. To vsoto 40 milijard frankov so v resnici najprej prepeljali iz Pariza v Bordeaux, potem pa v Clermont-Ferrand. Reynaud je nato odredil, naj se to zlato prepelje v Dakar, v Afriko. Zlato je kljub številnim težavam končno le prispelo v Dakar. Za vse to pa je vedel tudi general de Gaulle, ki je bil v Reynaudovi vladi državni tajnik. Vprav zaradi tega je pozneje tudi napadel Dakar. Del omenjene vsote so nato prepeljali v Južno Ameriko, da bi plačali z njim naročila pšenice in mesa. Amerika pa je od vsote onih 60 milijard frankov pred nedavnim 12 milijard zasegla.

»Matin« ve dalje povedati, da ima ta ameriški korak tudi že »svojo predzgodovino«. Kaj misli s tem reči, ni povsem jasno. Med drugim zagotavlja tudi, da je bil pri vsoti 100 milijard frankov zlata vštet tudi znesek 10 milijard, ki je pripadal belgijski vladi, in ki so ga pred 10. majem prepeljali v Pariz. Po belgijski in francoski vdaji je Francija na zahtevo belgijske vlade to vsoto vrnila vladi v Bruslju. Belgijska vlada, ki je zdaj v Londonu, pa je dosegla s posredovanjem Anglije, da je bil ta denar v Ameriki zasežen v korist izseljene belgijske vlade.

Zlato je torej vendar le še ostalo tisto dragoceno zlato, ki je vsem žal po njem, če so ga izgubili.

Če trčita skupaj dve ladji

Ob avstralski obali pri Sydneyu se je z vso silo zaletel parnik »Fiona« v ladjo »Cordoss«. »Fiona« se je kljub težkim poškodbam, ki so razvidne iz slike, vrnila sama v pristanišče, »Cordoss« pa se je prelomila na dvoje in potopila.

Zaplenjeno legionarsko orožje

Iz Bukarešte še vedno prihajajo uradna poročila, ki se nanašajo na januarske dogodke, ko so legionarji poskušali izvesti prevrat. Zadnje takšno obvestilo pravi, da je bilo do sedaj zaradi januarskih dogodkov prijetih 4198 oseb, od katerih jih je bilo izpuščenih 1191. V notranjosti države je bilo aretiranih 4500 ljudi. Orožje in strelivo, ki so ga našli pri upornikih, se stalno kopiči. Do 19. februarja so zaplenili 96 težkih in 484 lahkih strojnic, 20.085 vojaških pušk in karabink, 2183 lovskih pušk, 11.280 samokresov, kakor tudi veliko število streliva. Vojaško sodišče v Bukarešti je izreklo novih 37 obsodb.

Z elektriko nad božjast

Španska zdravnika dr. Marco in dr. Rio, ki delujeta v Valenciji, sta dobila dovoljenje, da izvedeta na madridskem vseučilišču poizkus s svojim izumom, ki se nanaša na zdravljenje umobolnih. Zdravnika sta iznašla nov način zdravljenja s pomočjo električnega toka. Do sedaj je ta način zdravljenja rodil lepe uspehe zlasti pri božjastnih.

5000 indijskih žensk je vrglo feredže proč

Iz Kabule v Afganistanu poročajo o zanimivih demonstracijah v Andiij. Dopisnik nemškega poročevalskega urada pravi, da je 5000 indijskih žensk, ki so sodelovale pri manifestacijah v Ajmeri, demonstrativno pred javnostjo potegnilo z obrazov feredže. Ženske so svečano izpovedale, da jih nikoli več ne bodo nosile. Predsednica ženske zveze Satiavati je poudarila, da na ta način indijske ženske nastopajo proti nasilju, ki se skriva za feredžo in katero so si moški spretno izmislili, da bi ženske držali v stalnem suženjstvu.

»Šele približna slika razdejanja v Portugaliji«

Prve dni po silovitem viharju, ki se je razbesnel zadnjič po vsej Portugalski in po nekaterih krajih Španije, zlasti ob obali, ni bilo mogoče zvedeti kaj podrobnejšega o razdejanju in škodi, ki jo je povzročil vihar, kajti v trenutku so bile pretrgane tudi vse telefonske zveze. Številni kraji so bili prepuščeni žalostni usodi, ne da bi ostali svet kaj več vedel o njih, kaj šele, da bi jim prihitel na pomoč.

Zadnje poročilo iz portugalske prestolnice pa pravi, da je šele zdaj, ko so bile spet vzpostavljene z ostalimi kraji na Portugalskem telefonske zveze, dobiti vsaj približno sliko o razdejanju, ki ga je v tej deželi povzročil nenavadno strahovit vihar. Od vsepovsod prihajajo še vedno nova poročila o raznih nesrečah. Tako je med drugim samo v lizbonskem pristanišču ciklon zahteval 21 človeških življenj, poleg tega pa pogrešajo še 18 mornarjev, ki so bili v trenutku, ko je prihrumel vihar, v pristanišču, a za njimi vse dosedaj ni še nobenega sledu. Boje se, da se tudi ti niso mogli rešiti. Krasen lizbonski park, ki je znan po vsem svetu, je popolnoma opustošen. V Evropi je orkan izruval s koreninami vred na tisoče dreves. Iz severnih krajev Portugalske pa prihajajo poročila, da so gozdovi v pokrajini Minjo popolnoma uničeni. Pravijo, da bo to škodo čutilo še več prihodnjih rodov, kajti še dolgo je ne bo mogoče zabrisati.

STVARI, KI SO VSAK DAN NA VRSTI:

Pozlačevanje

Galvanotehnika. Električni tok razkraja raztopine, po katerih kroži. Proces razkrajanja raztopin s pomočjo galvanskega toka imenujemo **elektrolizo.** S pomočjo elektrolize prevlečemo razne predmete s kovinami. To imenujemo galvanotehniko, ki jo delimo v galvanostegijo in galvanoplastiko. V galvanostegiji prevlečemo predmete s pomočjo galvanskega toka s tanko kovinsko prevleko, galvanoplastika pa dela plastične predmete.

Galvanostegija. Če želimo dati nežlahtnim kovinam lepše zunanje lice, jih prevlečemo s tanko plastjo kovine, t. j., jih pozlatimo, posrebrimo, poniklamo, pokromamo itd.

Pozlačevanje kovin se je vršilo do sedaj na dva načina: Po enem načinu polagamo na kovino zlate listke in jih pritiskamo in gladimo s primernim orodjem toliko časa, dokler se trdno ne primejo podlage. — Na drug način zlatimo kovino v ognju takole: Najprej raztopimo zlato v živem srebru in z dobljenim amalgamom namažemo kovinski predmet. Ta predmet postavimo v ogenj, kjer živo srebro prehlapi, zlato pa ostane na kovini kot tanka prevleka. Pozlačevanja v ognju se drže še danes skoro vsi majhni obrtniki, zlatarji in pasarji. Oba opisana procesa sta precej dolgotrajna in draga. Hitrejši in cenejši je način z elektrolizo-galvanostegijo. Predmet najprej dobro očistijo z vodo, kislino in ščetko. Na površju ga ogladijo in z dunajskim apnom ali z železnim oksidom polirajo. Vsako telo je kolikor toliko mastno, zato izperejo predmet še z bencinom, petrolejem ali lugom. Na ta način skrbno očiščeni predmet postavijo v električno kopelj. Kopelj je v stekleni ali porcelanasti kadički, čez katero ležita dve stekleni palici. Na palici, kateri prihaja elektrika, visi zlata (srebrna, cinkova itd.) anoda, na drugi palici pa katoda izdelki, ki jih nameravamo prevleči. V kadički je pri pozlačevanju raztopina zlate soli, pri posrebrevanju srebrne soli itd. Raztopina ostaja vedno enako gosta, četudi izloča iz nje električni tok kovino, zato lahko rabimo raztopino več let. Kajti na pozitivni elektrodi (anodi) se kovina raztaplja, na negativni (katodi) se pa seseda. Galvanski tok lahko zamenjamo z drugim električnim istosmernim tokom. Čim jačji je električni tok, tem več se kovine obori.

Program radio Ljubljana

Nedelja, 23. februarja: 8 Jutranji pozdrav, 8.15 Operni trio — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — 9.45 Verski govor (g. dr. Ignacij Lenček) — 10 Hrvatske pesmi (plošče) — 10.15 Rad. salon. orkester (vodi N. Novšak) — 11 Valčki in polke (plošče) — 11.45 Koroške pesmi v harm. Luka Kramolca, poje sekstet »Javornik« — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Bodimo dobre volje (Duet Jožek in Ježek in Rad. ork.) — 17 Nevarnost in zatiranje pasje stekline (g. dr. Šime Žibert) — 17.30 Veselo popoldne: Gorenjski trio (samospevi g. J. Ahačič), vmes plošče — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Slovenska ura: Arnošt Adamič: Blaž Kocen ob 120-letnici rojstva. Življenjepisna zvočna igra (Člani Rad. družine) — 20.30 Godba 40. pp. Triglavskega — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za razvedrilo igra Rad. ork. Konec ob 23

GENERAL KRIVICKI:

BIL SEM V STALINOVI SLUŽBI

Poizvedovanje pri krajevnih ameriških bankah je izkazalo, da imajo vse po nekaj takih bankovcev. Havanska podružnica National City Banke jih ima za štirinajst tisoč dolarjev in je odklonila sprejem nadaljnjih šestnajst tisoč dolarjev. Vse banke so nastavile posebne preštevalce, ki naj različne tuje denarje natančno pregledujejo. National-Casino, draga igralnica, je baje sprejela veliko teh ponarejenih bankovcev.«

29. januarja je znani nemški odvetnik dr. Alfonz Sack, ki je več let potem nastopal kot branilec v sloviti zadevi s požigom nemškega državnega zbora, izjavil v neki berlinski sodni dvorani, da je pripravljen dokazati, da so bili ponarejeni stodolarski bankovci izdelani v sovjetski državni tiskarni v Moskvi. Po »Newyork Timesu« od 30 januarja je dr. Sack zatrjeval, »da so sovjetski agenti med zadnjimi kitajskimi zmedami iz istega vira razširili po vsem Kitajskem dva milijona pet sto tisoč dolarjev v ponarejenih funtnih in dolarskih bankovcih.«

Dne 6. februarja so poročali iz Varšave, da so pri nekem prijetnem komunističnem voditelju našli ameriški denar. Deset dni pozneje so iz istega mesta sporočili:

»V neki lvovski banki so našli velike množine ponarejenih stodolarskih bankovcev Združenih držav.«

In pokazalo se je, da so ti bankovci popolnoma podobni onim v nemških bankah.

Nekako ob istem času je berlinska policija objavila poročilo, po katerem so zasledili v Antwerpnu ponarejevalski krog, ki je poplavljal Evropo s ponarejenimi petsto in stodolarskimi bankovci. Prijeli so tri moške: nekega Romuna, nekega Ogra in nekega Čeha.

Zvezna rezervna banka v New Yorku je 22. februarja 1930 izdala okrožnico, ki je opozarjala na neznatne razlike med ponarejenimi bankovci in med pravimi, n. pr. da je črni rob med številko 1 in med prvo ničlo v številu 100 v kotu na sprednji strani ponarejenih bankovcev za las širši.

Dne 3. marca so velike množine ponarejenega denarja našli v Mexico Cityju. Tudi tu so poudarjali, kako spretno je ponarejenje izvedeno.

Dne 7. marca so v Tešinu ob češko-poljski meji ujeli sedem tihotapcev s takimi ponarejenimi bankovci.

Ko so ta poročila po svetu vzbujala širen odmev, se je Tairov zvezal z Moskvo, odkoder je nazadnje dobil zapoved, naj meni prepusti rešitev te zadeve. Jaz sem se bil medtem vrnil na Dunaj ter tam dobil Aleksandrovskega, tedanjega voditelja naše vojaške vohunske službe za Avstrijo.

Aleksandrovski je bil čez vse razburjen nad vso to zgodbo. Zlasti divji je bil na »Alfreda«, ki je Fischerja zdaj spravil na Dunaj ter od Aleksandrovskega pričakoval, da bo za begunce najprej preskrbel skrivališče, potem pa listine, ki so mu bile potrebne za skriven prehod iz Avstrije v Sovjetsko zvezo.

Tiste čase so na vseh oglasnih stebrih po Evropi viseli pregonski razglasi s sliko in osebnim popisom Franza Fischerja.

Aleksandrovski se je grenko pritoževal.

»Dejal sem Tairovu, ko je bil tu, da ne maram imeti s to stvarjo nič. Ta norec Alfred je za vso svinjarijo odgovoren. Naj jo pa on poliže!«

»Kaj pa je odgovoril Tairov?«

Aleksandrovski je dejal:

»Povedal mi je, da je zadaj ... ‚poglavar'.«

S tem je seveda hotel reči, da ne more nič drugega kakor poslušati navodila.

Preskrbel je Fischerju potne liste, s katerimi je mogel čez Romunijo in Turčijo priti v Odeso, od ondod pa v Moskvo.

Fischerja sem dobil na Dunaju, prav preden je odpotoval. Bil je visok kak meter osemdeset, vitek, pa krepke postave, hodil je vedno dobro oblečen. Bil je včasih znan po okretnem nastopu. Zdaj je nosil ponarejene brke ter se oblačil nemarno. Toda nekaj, kar ga je preoblačilo bolj kakor učinkovito, je bila njega potrtost. Bil je zares žalostna postava. Govoril mi je:

»Z menoj je konec.«

Natančno je vedel, da ne bo nikdar več prišel iz Rusije, ko bo enkrat tam. Vedel je pa prav tako dobro, da si Stalin ne more dovoliti, da bi ga pustil pri življenju, če živi v tujini.

Njegova usoda me je močno ganila. Navsezadnje je izpolnil svojo dolžnost, kakor jo je razumel, ko je ravnal po zapovedi sovjetske vlade.

Alfreda sem meseca marca dobil v kavarni Künstler na Dunaju in začel sem razgovor z ne prav preveč laskavimi besedami. Dejal sem mu:

»Tepec! Leta in leta ste živeli v Združenih državah in zahodni Evropi, pa se niste ničesar naučili.«

Skušal se je braniti in je govoril:

»Saj vi zgodbe ne razumete prav. To je vendar bil pravilni denar. Saj to ni bila kaka navadna ponarejena valuta. Bili so vendar pravi bankovci. Preskrbel sem si papir, ki ga uporabljajo v Združenih državah. Edina razlika je bila, da je bil denar tiskan na naših strojih, namesto v Washingtonu.«

Med pogovorom se je Alfred večkrat skliceval na »Nicka«, Amerikanca, ki je bil najbrž letonskega porekla. Ta je bil njegov glavni pomočnik pri razširjanju ponarejenega denarja po Združenih državah.

Kar kipel je od neštetih uspehov, ki sta jih imela. Treba je bilo nekaj časa, preden se je zavedel, kako resen je položaj. Polom v zadevi Sass & Martini, sem mu razlagal, je vsej zadevi dal čisto drugačen videz. Po točkah sem mu razlagal nevarni položaj, v katerega nas je priigral.

Sedel je pred mano kakor mož, ki posluša smrtno obsodbo ter me je nazadnje proseče vprašal:

»Kaj morem storiti?«

Dejal sem mu, da je treba vse te bankovce pobrati, njegovi agenti morajo nehati, on pa naj se vrne v Moskvo. Nisem bil prepričan, da bo Alfred poslušal moja navodila, zaradi tega sem uredil tako, da naju je Tairov dobil skupaj in da je lahko potrdil mojo pristojnost v tej zadevi.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Jože Kramarič ~ Izdajatelj: Ivan Jože Sodja ~ Urednik: Mirko Javornik ~ Rokopisov ne vračamo ~ »Slovenski dom« izhaja vsak delavnik ob 12 ~ V ponedeljkih je jutranjih ~ Mesečna naročnina je 14 din, za inozemstvo 25 din ~ Samo ponedeljski »Slovenski dom« velja mesečno 5 dinarjev polletno 25 dinarjev celoletno 50 dinarjev. Uredništvo: Kopitarjeva ulica 6/III ~ Uprava: Kopitarjeva ulica 6, Ljubljana ~ Telefon 40 01 do 40 05 ~ Podružnice: Maribor, Celje, Ptuj, Jesenice, Kranj, Novo mesto, Trbovlje.